

[Formanden.]

Folketingets næste møde holdes i morgen, fredag den 5. december, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udførsel af frisk dansk frugt.

2) *Fortsættelse af første behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1959 til 31. marts 1960.

Mødet hævet kl. 16⁵⁰.

27. møde.

Fredag den 5. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v. og forslag til lov om afløsning af skat til erhvervskommunen m. v.

I skrivelse af gårs dato meddeler socialministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg,

forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring og

forslag til lov om ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

I skrivelse af gårs dato anmoder handelsministeren under henvisning til § 20 i den nye beværterlov, der fra 1. januar 1959 træder i stedet for beværterloven af 1939, om, at der af folketinget må blive foretaget valg af 4 medlemmer til overbevillingsnævnet for tiden fra 1. januar 1959 til 31. december 1960.

Det tilføjes i skrivelsen, at de nuværende af folketinget udpegede medlemmer er valgt for tiden indtil udgangen af året 1959, men at de pågældendes mandat må anses at udløbe ved ophævelsen af loven af 1939.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Hermed skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.*

Som det vil være det høje ting bekendt, er Danmarks valutastilling blevet meget væsentlig forbedret i løbet af det sidste halvandet år. Pr. 30. november d. å. udgjorde nationalbankens og de private bankers samlede nettovalutabeholdning 1 065 mill. kr. mod en nettogæld på 277 mill. kr. pr. 30. maj 1957. Dollarbeholdningen udgjorde på de nævnte tidspunkter henholdsvis 1 104 mill. kr. og 251 mill. kr. Det er således ikke et umiddelbart behov for styrkelse af den valutariske likviditet, der er motiveringen for optagelse af udenlandske statslån.

Formålet med låneoptagelsen er at fremme den for landets økonomiske udvikling nødvendige investeringsvirksomhed ved at lægge forholdene således til rette, at det bliver muligt fremover at opretholde en større investeringsaktivitet, end det ville være muligt uden denne tilførsel af udenlandsk kapital.

Vor eksport af landbrugsvarer har i de senere år mødt store vanskeligheder, og det

[Finansministeren.]

har betydet, at den totale eksport ikke har kunnet udvides tilstrækkelig hurtigt til at tilvejebringe valutarisk grundlag for den fornødne økonomiske ekspansion. Samtidig er behovet for økonomisk ekspansion voksende, idet der skal skabes grundlag for udvidelse af produktionen i byerhvervene med henblik på at tilvejebringe et bredere grundlag for valutaandtjeningen og beskæftigelsesmuligheder for den voksende befolkning. Resultatet af den utilstrækkelige valutatilgang har gentagne gange været, at ændringerne i den økonomiske politik med henblik på imødegåelse af valutakriser har måttet være så kraftige, at investeringerne er blevet hæmmet heraf.

De senere års erfaringer viser således, at det er uhyre vanskeligt at forcere omstillingen af det danske erhvervsliv så stærkt frem, som stagnationen af landbrugseksporten tilsiger. Hovedvanskeligheden består i, at omstillingen mod større industriproduktion og industrieksport, herunder produktion og eksport af yderligere forædlede levnedsmidler fremstillet på basis af landbrugsprodukter, er valutakrævende. Denne vanskelighed forstærkes yderligere gennem det øgede behov for mekanisering i landbruget. Den tiltagende industrialisering vil under alle omstændigheder tage lang tid, men vanskelighederne vil i betydeligt omfang kunne formindskes, såfremt det i en overgangsperiode er muligt at tilvejebringe udenlandsk finansiering af en del af investeringerne.

Det store importbehov i de første genopbygningsår efter krigen dækkedes bl. a. ved optagelse af lån i Den internationale Bank og i den amerikanske Export-Import Bank, ved modtagelse af Marshallhjælp og ved stiftelse af handelsgæld til vesteuropæiske lande. Siden 1950 har Danmark, bortset fra et Marshalllån på 16 mill. kr. i 1952, ikke optaget lån i udlandet. Der er tværtimod i de senere år foretaget en betydelig gældsafvikling. Statens samlede langfristede udenlandske gæld udgjorde pr. 30. november d. å. knap 1 000 mill. kr. mod knap 2 000 mill. kr. ved udgangen af finansåret 1951-52. Der er altså tale om en halvering. I samme periode fandt også meget betydelige afdrag sted på anden offentlig langfristet gæld til udlandet.

I juni 1957 trak vi 34 mill. dollars på Valutafonden, hvoraf ca. 25 mill. dollars allerede er tilbagebetalt. Kort efter nytår vil der formentlig ske en yderligere betaling til Valutafonden på 17 mill. dollars.

Det er vanskeligt at bedømme størrelsen af et lands udenlandske gæld i forhold til andre landes, men der er ingen tvivl om, at vor udenlandske gæld må betragtes som relativt beskedent. Dette synspunkt er bl. a. blevet fremhævet gentagne gange i OEECs årsrapporter.

Det er på denne dobbelte baggrund — relativt beskedent udenlandsk gæld og behov for udenlandsk finansiering i en overgangsperiode — at regeringen i maj d. å. henvendte sig til Den internationale Bank om et lån.

Når man ikke straks gik til kapitalmarkedet og optog et obligationslån, således som det var det normale før krigen, står det i forbindelse med de strukturelle forskydninger i kapitalmarkederne i efterkrigsperioden. I 20erne og 30erne optog staten obligationslån i Sverige, England, Holland, Schweiz og USA. Af disse markeder var, da man i vinteren 1957-58 overvejede lånemulighederne, kun det amerikanske tilgængeligt. Af rentemæssige grunde og af hensyn til den betydelige internationale tillid til og respekt for Den internationale Bank besluttede man sig til først at foretage en henvendelse til Banken.

Bortset fra de såkaldte genopbygningslån, der bl. a. også blev ydet til Danmark kort efter krigsafslutningen, har Bankens långivning været og er fortsat knyttet til finansieringen af konkrete investeringer af væsentlig betydning for det låntagende lands økonomi og svarer som hovedregel til den del af de pågældende investeringsudgifter, som afholdes i udenlandsk valuta.

Låneandragendet, der omfattede lån til finansiering af kraftværksudvidelser og anskaffelse af diesellokomotiver til DSB således som beskrevet i bemærkningerne til nærværende lovforslag, blev afgivet til Den internationale Bank den 23. maj d. å., og nogle uger senere svarede Banken, at den i løbet af efteråret ville sende en mission til Danmark for at gennemgå projekterne og undersøge Danmarks økonomiske situation, og at den under hensyn til Danmarks høje kreditværdighed kun ville overveje långiv-

[Finansministeren.]

ning til Danmark i forbindelse med et samtidigt optaget lån på markedet i New York, således som det tidligere havde været tilfældet for Belgien og Norge. Herefter traf finansministeriet aftale med et konsortium bestående af 4 amerikanske investeringsbanker om, at det — under forudsætning af tilvejebringelse af den fornødne lov-hjemmel — ville forestå en emission af et dansk statslån på markedet i New York i forbindelse med et lån fra Den internationale Bank.

På grundlag af missionens undersøgelse vil Bankens ledelse tage endelig stilling til låneandragendet, herunder hvor stort et lån Bankens selv vil yde.

Det vil for en del af lånet blive værkerne, der er de endelige låntagere, og finansministeriet har — under forbehold af tilvejebringelsen af den fornødne lovhjemmel og afslutning af låneoverenskomsten med Den internationale Bank — i slutningen af november afgivet lånetilbud til et samlet beløb af godt 130 mill. kr. De i disse tilbud indeholdte vilkår svarer så nært som muligt til de vilkår, de pågældende selskaber og kommuner vil kunne optage lån til på det danske kapitalmarked.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil de påtænkte lån på markedet i New York blive af samme type som hovedparten af de udenlandske obligationslån, der siden krigen er emitteret i USA.

Sidste gang man optog et dansk obligationslån på markedet i New York, var i 1928. Ved de undersøgelser, der er foretaget i forbindelse med den nu påtænkte låneoptagelse, har det været vort indtryk, at Danmarks position på markedet i New York er lige så god, som det var tilfældet i mellemkrigs-årene. Under krigen og i de første efterkrigsår var vi afskåret fra at betale kontraktmæssige afdrag på vore dollarlån, hvorimod de gennem hele perioden er blevet forrentet. Det er mit indtryk, at de bestræbelser, som de vekslende regeringer efter krigen har udfoldet for at bringe betjeningen af vore udenlandske lån à jour, og som resulterede i, at vi i 1954 fik bragt den sidste restance ud af verden, er blevet påskønnet af markedet.

Målet for disse bestræbelser — nemlig at sætte os i stand til på ny at henvende os til

det amerikanske lånemarked om ny lånoptagning — er således blevet nået.

Idet jeg i øvrigt skal henvide til de til forslaget knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte følgende to lovforslag vedrørende den kommunale indkomstbeskatning:

- 1) *Forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v. og*
- 2) *forslag til lov om afløsning af skat til erhvervskommunen m. v.*

De to forslag om kommunal grundskyld og ejendomsskyld, som jeg fremsatte her i tinget den 9. oktober som et led i regeringens forslag til revision af bolig- og lejelovgivningen, har gjort det naturligt, at spørgsmålet om en revision af den kommunale indkomstbeskatning også er taget op til overvejelse.

Som bekendt går ejendomsskatteforslagene bl. a. ud på, at der i alle bykommuner — d. v. s. København, Frederiksberg og købstæderne — skal udskrives en ekstraordinær grundskyld på 14 promille af de skattepligtige grundværdier og en ekstraordinær ejendomsskyld ligeledes på 14 promille af de fikserede, skattepligtige forskelsværdier. I 1959-60 skal den ekstraordinære grundskyld og ejendomsskyld dog kun udskrives med 7 promille. Ved denne forøgelse af grundskylden i bykommunerne bliver grundskyldpromillen i praktisk taget alle kommuner forhøjet fra 10-12 promille til 24-26 promille. Herved bringes byernes grundskyldpromiller op på et niveau, der nærmer sig de samlede grundskyldpromiller til kommune og amt i de fleste omegnskommuner.

Den ekstraordinære grundskyld og ejendomsskyld vil medføre en forhøjelse af huslejen i de ældre ejendomme. Denne husleje-forhøjelse kan — for det andet år — anslås til gennemgående ca. 14 pct. af 1939-lejen i de fleste større udlejningsejendomme. For mindre ejendomme vil lejeforhøjelserne dog normalt blive noget mindre.

De ekstraordinære ejendomsskatter vil give bykommunerne øgede indtægter, der for det andet år kan anslås til ca. 130 mill. kr. Hertil kommer, at de hidtil gældende